

LO TEATRO CATALÀ

PERIÓDICH INDEPENDENT,
DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS

DESTINAT PRINCIPALMENT À FOMENTAR LO PROGRÉS É INTERESSOS DEL TEATRO DE CATALUNYA

Preus de subscripció	DIRECCIÓ Y REDACCIÓ	Preus de cada número
En Barcelona. . . 1'00 plas. trimestre	Viladomat, 164, 4. ^{rt} , 1. ^{ra}	Número corrent. . . . . 10 centims
Reste Catalunya 1'50 » »	Despaig d' Administració: Escudillers, 53, baixos, agencia Mulet y Companyia.	Id. atrassat. . . . . 15 id.
Fora de idem. . . 2'00 » »	Sucursal pera cartas y avisos: en l' Arxiu lirich-dramàtic de don J. Gelabert, Unió, 5, 3.er, 2. ^{na}	Los abonats protectors tenen dret á dos exemplars de cada número de LO TEATRO CATALÀ, á que 's publicuin noves que 'ls convinga mentres no desdigan de'l setmanari, y á obtenir rebaixa en los preus de 'ls anuncis particulars.
Artistas d' ópera 25'00 » l' any.		
Abonats protectors, una pla. cada mes. Pago adelantat.		

En obsequi á nostres lectors, aquet periódich publicarà dissap-
te vinent

Número extraordinari de 16 planas,

vuyt de text y anuncis y altras vuyt de folletí, ab motiu de co-
mensar la publicació de 'l nou y aplaudit drama en tres actes, de
D. Francisco X. Godo, titulat:

LA MARE DE DEU DE 'L MONT

que son autor ha tingut la galanteria de accedir á que formi part
de la Biblioteca de LO TÉATRO CATALÀ.

A MM. les Directeurs des journaux étrangers

Pour le change, adresser les journaux
á l'Agence de Théâtres et Cirques de Bar-
celone, rue Escudillers, 53; Agence du
journal LO TEATRO CATALÀ.

ESTRENOS CATALANS

Romea.—*La Mare de Deu de 'l Mont*, drama
en tres actes y en vers, original de D. FRANCISCO
X. GODO

Si totas las produccions que s' estrenan en nostres
teatros, escritas en llengua de la terra, tinguessin
qualitats de fondo y de forma com reuneix lo drama
que va representarse dimars passat per primera ve-
gada en lo colisseo de 'l carrer de l' Hospital, lo Tea-
tro català estaria certament d' enhorabona.

No anem á ferne aquí un detingut judici crítich,
desde 'l instant que la Societat d' aquet periódich
prefereix que pugui ferho directament lo lector, ente-
rantse por sí mateix de aquest obra que, (com en
altre lloch s' anuncia) donará per folletí; mes aixó

no ha de privarnos la satisfacció de donar compte de
l' éxit que ha obtingut, y ab lo qual l' autor don
Francisco X. Godo s' ha colocat ab las alas de 'l ta-
lent y de la inspiració, en un de 'ls llochs més ele-
vats de la escena catalana.

La Mare de Deu de 'l Mont té un fondo de tras-
cendencia altament moral y un argument ben pen-
sat y millor conduhit; de tal manera, que l' interés
aumenta á cada escena, fent que l' espectador no
deixi pérdrer ni un de 'ls incidents que concorren a 'l
desarrollo de la acció.

Aquesta passa en la hermita que dona nom á 'l
drama, intervenint en primer lloch en l' assumpto 'l
senyor rector, una germana y una neboda sevas, lo
bonatxàs Pau y un jove artista, de idees avansadas,
fill de noble familia, que pretén la mà de la noya.

Ab los personatjes citats ha lograt lo Sr. Godo
probar sos coneixements escénichs, preparant las
situacions ab gran naturalitat, combinant finals de
acte de segur efecte en las taulas y donant á la pro-
ducció un dessénllas ben trobat pera demostrar lo
molt que són sempse salvadors y bons los designis
de la divina Providencia.

No hi ha en *La Mare de Deu de 'l Mont* escenas
melodramáticas ni preparadas ab artifici. No hi fan

pas falta; perquè las situacions se succeïxen naixent totes ó casi totes de 'l caràcter de cada un de 'ls interlocutors y de 'ls successos que 's van presentant sense esforços de cap mena.

Lo tipo de 'l rector (*mossen Pere*), es lo retrato just de 'l verdader sacerdot cristià, de 'l home que vá guiat sempre per santas intencions, per fins nobles, per rectitut de conciencia, y que ab un procedir inspirat per tals estímuls, no tem ni 's deixa dominar per miras de ningú, encara que li valguin á voltas antipatias de 'l món: es un tipo ben sostingut, y que serà millor apreciat á mida que l' actor que 'l desempenya 'l domini completament, cosa que no fèu lo vespre de l' estreno, perquè realment es de interpretació més difícil de lo que sembla á primera vista.

Las parentas de *mossen Pere* (sa germana *Agna* y la neboda *Maria*), no ofereixen relleu especial; pero són dos sers plens de bondat, que sostenen bè son caràcter en lo transcurs de l' drama.

Lo personatge *Pep Sureda*, ab totes sas idees de progrés y escepticisme, está presentat de modo que no es inverossímil que reconégui la má de la Verge en lo fet de que éll alcansi l' amor de la innocent *Maria*.

Pau es un pagès català acabat; tosch, franch, senzill, creyent y digne, que té tochs de primer ordre. Aquet tipo es lo més acertat, ressaltant més encara per la magnífica manera com l' interpreta l' actor Sr. Soler.

Entre 'ls tipos secundaris se fa notar lo de *Mariano* quals xistes no són may rebuscats, y contribueixen á amenisar algunas escenas.

L' autor, si ha estat just en trobar caràcters trets de la realitat y en teixir acertadament las principals escenas, s' ha valgut de galanas bellesas de forma, posant en boca de 'ls intérpretes un llenguatge elegant y propi, versificació fàcil y correcta y pensaments delicats que alguns són prou per ells sols, però pintar lo caràcter de qui 'ls pronuncia. Clar ho fa evident aixís *Maria* quant diu, defensant sa ignorancia:

No puch tragar tanta fel.
Si es que 'm creyeu deshonrada
mateume de una vegada:
jo ja sè qu' aniré a 'l cel;

mossen Pere a 'l exclamar enérgich:

Aixó es obrá indignament;
pero tornarà a 'l moment
y jo mal que 'ls pesi 'ls dich
que ó ella serà de 'l Xich
ó entrarà dins d' un convent;

y per fi 'l vell *Pau* expressantse aixís:

Se véu que 'l meu Pare-Nostre
ha arribat á dal de 'l cel.

Per lo descrit se pót compèndrer que l' éxit va ser veritable y merescut, sens que l' aminoressin alguns petits defectes, com per exemple lo explicar que 'l capellà siga carlista (que no n' hi ha necessitat), lo nomenar determinat periódich satírich per deduhir que *Pep* es un heretge, y la extensió é inconveniència de algunas reconvençions massa atrevidas en boca de *Pep Sureda* y de 'l jayo *Pau*.

Algú ha dit que l' interés decau després de 'l acte segon; pero aixó no resulta de 'l drama encara que, per poca seguritat en certs moments, paresquès així en la primera representació. Per decaurer l' acció, hauria de fluïxegar lo caràcter de *mossen Pere*, y precisament en l' acte ters es ahont se mostra en tota sa plenitut quant, casi a 'l final, diu:

Per esclarir ma conciencia
y no sofrir cap afront
la Mare de Dèu de Mont
ha sigut ma providencia.
Jo consell li haig demanat,
y á n' el fill que té en sos brassos
perquè dirigís mos passos
ab tot lo cor he implorat.
Y la Verge, que may nega
lo que un' ànima cristiana
ab gran fervor li demana
y ab gran humiltat li prega,
m' ha dit al peu del altar
com si 'm parlés desde 'l cel:
—Has obrat ab tot lo zel
d' un bon sacerdot cristià.
—Y del cor de la *Maria*,
d' aqueixa flor delicada
que s' esposa á ser tacada
per lo llot de l' heretja.
¿qué 'n faig? digueume, Senyora,
—li he demanat,—¿qu' he de fer?—
Y ha dit:—Jo la salvaré
vetllant per ella á tot hora.—

Lo que conmové dit ab lo fervor que 's requereix, fins a 'l punt de que *Pepet* després de 'ls versos de *mossen Pere*:

Ara ja tinch ma conciencia
com home y com sacerdot
descarregada de 'l tot,

exclami ab ferma convicció:

¡Oh, gracias! hi ha Providencia.

Tot lo qual sintetisa la elevada idea de l' autor.

L' éxit obtingut correspon en primer lloch a 'l senyor Godo y bona part ne pertany també a 'ls artistes, que donan á *Mare de Dén de 'l Mont* una interpretació bona en conjunt, valent aplausos á la senyora Clemente y a 'ls Srs. Bonaplata, Soler, Santolaria y Pinós y en la que 's distingeixen especialment las dos primeras y 'l Sr. Soler.

Tots van ser cridats á la escena diferentes vegadas, presentantse 'ls ortistas després de 'ls actes primer y segon, surtint a 'l final de l' obra en companyia de 'l Sr. Godo, en qual nom lo Sr. Bonaplata havia demanat a l' auditori que reservés son judici fins acabada la representació.—J. P.

Novedats.—*Un celobert*, quadro de costums, en un acte y en vers, original de D. JOAN MANEL CA-
SADEMUNT.

Abans d' ahi dijous, va estrenarse, y á jutjar per lo títol s' endevina lo que ha de ser l' obra.

Efectivament; l' espectador se véu transportat devant d' un celobert ab las sevas finestras y 'ls pous corresponents, ahont hi passen una série d' escenas animadíssimas, promogudas per las criadas de 'ls pisos y estadants ab la intervenció de 'l arcalde de barri que per volguer posar la pau li tòca rébrer.

L' autor ha tret molt partit de l' obra, qu' es un bon quadro tret de 'l natural y que no duptem ha de lograr bon número de representacions.

Lo diálech fàcil y sembrat de bons acudits, alguns massa entremaliats.

La execució surt molt justa, distingints hi casi fots los que hi prenen part.

A 'l acabarse fòu demanat l' autor; pero... no va presentarse.

Granvia.—*Xerraire!* monólech-extravagancia escrit en vers, original de D. JOAQUÍM MONTERO.

En la funció de 'l diumenge á la nit va estrenarse aquesta obreta que fòu molt ben rebuda.

Lo Sr. Montero, autor y actor cómic de la casa, va buscar un petit argument, va combinar algunas escenas, y després... va tallar la llengua de tots los

persona
hona p
altres p
La o
fa agra
nich q
monóle
tractès
Lo ti
tipo d'
Lo v
de bon
Lo s
treu un
demés
A 'l
gadas

LA

personatjes, menos la de 'l protagonista, que enra-hona per tots sense parar ni donar temps á que 'ls altres pugan obrir la boca per' cantestarli.

La obreta en sí no deixa de ser una novetat, y 's fa agradable per lo entretinguda y per lo joeh escénich que enclou, y á pesar de no ser més que un monólech, l' espectador la escolta y l' atén com si 's tractés d' una comedieta.

Lo títol de *Xerraire* li está ben aplicat, puig es un tipo d' aquells que sempre tenen la paraula.

Lo vers corre fàcil y correcte, ensopegant ab xistes de bona cullita.

Lo Sr. Oliva pèra qui va ser escrit lo *Xerraire*, treu un *idem* que ni fet ab motllo, secundantlo he 'ls demés personatjes ó figuras *mímicas*.

A 'l final lo públich va aplaudir y demaná dos vegadas a 'l autor.—J. A.

LA CAJETILLA DE 'L SOLDAT

¡Un cigarret per l' amor de Déu!

I

No pas lluny de 'l gran Atlántich
a 'l fi de 'l Mediterrá,
remoreja á l' ayre un cántich
que sempre 'ns eternirá.
A balada catalana
tira á voltas la cansó;
com cantúria castellana
altres cops la dú 'l remó.
De la playera andalusca
també á voltas l' accent té...
Massa diu ab lo que abrusa
que de gent d' Espanya vé.
¿Qui la canta? Si 'l sol brilla,
massa us ho mostrará 'l sol.
La canta a 'l mur de Melilla,
un centinella espanyol.

II

Quant la nit son mantell negre
damunt de 'ls dos mars extér,
la cansó, trista ó alegre,
vers á Espanya se 'n dú 'l vent.
Y la sentim, sens sentirla,
tots los cors de 'ls espanyols,
y l' absorvim per' unirla
á tots nostres goigs y dols.
Clavada a 'l cor com sageta
la portem tots de segur;
la veyem com llumaneta
aná amunt y avall de 'l mur.
Y es perquè, com veu divina,
de sa aureola s' ha voltat,
y, en 'sent de nit, la ilumina
lo cigarret de 'l soldat.

III

Que 'l fumar es mitja vida
sempre hem dit los espanyols;
lo fumá á mimvar convida
nostres mals y nostres dols.
Lo cigarro en fum va enlayre.
se 'n vá l' ánima en sospirs,
y 'ls sospirs a 'l cel, com flayre
de las rosas y de 'ls llirs.
Quant de 'l cigarret blaveja
lo fumet, que a 'l cel se 'n vá,
sembla fins que hi guspireja,
lo que 'ns ha de consolá.
Distreu, ficsa y fins alenta
contra negres pensaments.
¡Germans mèus! ¡Benelit qui intenta
que 'l soldat ne fumi á cents!

IV

No olvideu que allá hont l' Atlántich

s' aboca a 'l Mediterrá
remoreja á l' ayre un cántich
que sempre 'ns eternirá.
Perque un nostre fill, quant fuma,
d' allí 'ns porta son sospir,
com de 'l mar pót dur l' escuma
llágrimas de 'l seu sufrir.
Germans mèus, mimveu la angunia
un conhort enviant allá
contra l' odi y la rancunia
de 'l feréstech africá.
Demaná almoyna no humilla
quant un prech es com aquet:
—¡Pe 'ls nostres fills de Melilla,
germans mèus, un cigarret!—

FREDERICH SOLER.

REVISTA D' ESPECTACLES

Novedats.—La crísis teatral que estem atravessant ha obligat á aquet colisseu á donar funcions sols en determinats dias de la setmana.

Mentres están estudiantse algunas obras catalanas s' ha ressucitat l' antich melodrama *El Correo de Lyon*, obra d' argument interessantíssim, que ha sigut representada acertadament y en la que vá distingirse notablement lo Sr. Borrás y no menos las senyoretas Santoncha y Sala y 'ls senyors Virgili, Daroqui, Carnicero y Parera.

Lo diumenje á la tarde en *El Registro de la policía* també 'l senyor Borrás tén objecte de una manifestació d' aplausos que 'l públich entusiasta no 's cansaba de prodigarli.

Granvia.—Encara que las funcions escassejan y la concurrencia fá altre tant, la empresa procura donar la mellor varietat possible. Ultimament s'ha possat *Maria Menotti* que, com es sapigut, la actriu senyora Mena desempenya admirablement.—A.

Circo Barcelonés.—Dissapte passat obri de nou sas portas, ab la companyia que actuaba en l' incendiat teatro *Grand Concert des Variétés*.

Aquesta companyia de sarsuela, es digna d' aplauso, puig que á ella 's déu que poguem saborejar obretas com *La Festa del Barri*, *L' Angeleta* y *L' Angelet*, *Dos Carboners*, *La Marmota* y *Setze Jutjes*. Fassiho sempre aixís Sr. López, y tindrà com ja te ara l' aplauso de 'ls amants de la sarsuela catalana.

La troupe mímica *Adams*, ab sas ben interpretadas pantominas d' espectacle, acaba de fer mes agradables las funcions.

Circo Español.—Avuy fá vuyt dias, vá estrenarse en aquest teatro, lo quadret dramátich titulat *La Bola Negra*.

L' assumpto, encar que gastat resulta nou, puig que l' obreta está versificada de la manera com sab terho March Zapata.

Uns pares que tenen lo fill á servir a 'l Rey; la xicota qu' espera resignada son retorn, un baturro que aprofitant l' ausencia de 'l preferit, pretén á la noya, sent desatés, y no tenint ningú noticias de l' ausent creahen qu' ha mort, tornant lo soldat manco y terminantse l' obra... ab casaca; tot aixó s' ha vist ja en la escena, pero sempre distint en la forma, com aixís 'ns ho ha demostrat lo senyor Zapata, ab sos preciosos versos, sobre tot aquella tirada que 'n té *Juan* a 'l tornar de la guerra, que acaba ab aquestos ó parecuts termes:

*sociedad, contempla tu obra;
aquí tienes á un soldado,*

La música no passa de ser mitjaneta. La execució confiada á las senyoras Llorens y Córdoba y a'ls senyors Perelló, Aynaud, Bello y Balaguer, acertada.

Dimecres de la present setmana, vá tenir lloch l' estreno de la sarsueleta *La Restauración*, bassada en una anécdota francesa. La trama es en cert modo interessant en la forma, contribuïnthi molt sa vigorosa versificació, deguda á Felip Pérez. La música de 'ls senyors Rubio y Catalá, no 'ns es pas de 'l tot desco-neguda. Té trossos de *La Marsellesa* y fragments que despertan recorts d' aplaudidas produccions. Sols te recomanable un wals y un ária de tenor, y encara no es cap cosa de 'l altre mon. Las senyoras Córdoba y Lozano y los senyors Barella, Perelló y Bella, molt bé.—R. O.

Tívoli.—Ab la sarsuela *Las mil y una noches* ha inaugurat de nou las funcions aquet teatro. En la de diumenge 'l púlich omplí totas las localitats y aplaudí á la simpática Srta. Monroc en lo treball imitant á Miss Fuller.

La ilusió es perfecta. No es extrany. La senyoreta Monroc es artista y sab presentarse quant se tracta de ilusionar a' l púlich.

La sarsuela es un fruyt nascut en lo terreno de l' idealisme. La música té números bonichs. Los bailables molt ben combinats y ab figuras originals. Las decoracions, com de 'l Tívoli; no hi ha *pero*. Entre aquestas y 'ls trajes, la empresa 'ns ha demostrat no serli rés impossible. Mentres s'ha agrader a' l púlich, no mira sacrificis.

L' orquesta y sa direcció, be.

Eldorado.—La sarsuela *El año pasado por agua*, ha tingut una execució esmeradíssima, justa.

Dimars tingué lloch l' estreno de *La Indiana*, obra de Jackson Veyan y de Saco del Valle.

Lo treball de 'l primer, com á poeta, es de punta. ¡Quín devassall de pensaments tots nous, tendres y delicats! Lo tipo de la protagonista está ben presentat y se sosté divinament fins á l' últim, donant vida y relléu á sa personalitat indígena las fortas y nervudas ratllas generals que integran las indomables pas-sions de 'ls fills de 'l desert.

De tots los personatjes, la protagonista es lo que está ab més veritat y forsa sentit. Los demés no tenen ni importancia ni relléu.

La música es molt senzilla sens indicar sas notas ni sa factura las resultancias d' estudi d' autor determinat, ni s' hi traslluheixen probas d' un músich de imaginació.

En la part instrumental hi ha algunas extranyes-sas que no produheixen pas gens de bon efecte. Unas d' ellas són aquellas pocas notas que fa 'l cornet a' l entrar *ab fortissimo* á la cadencia final ab que acaba lo wals corejat.

Ja qu' hem dit de 'l coro. ¿Qué hi fá aquet bon senyor en *La Indiana*? ¿Són aquellas senyoras y senyors vehinas ó vehins de la casa ó amichs d' algú de la familia?

No tenen rahó de ser.

La execució passadora, tant pe 'ls artistas com per la orquesta. En las successius representacions esperem millorarà.

¡Com anyorem, en las nits d' estreno, l' ajust, l' expressió y la delicadesa que aquests mateixos artistas y músichs donaren á *El duo de La Africana*.

—A DE LA F.

A 'L SEXO DÉBIL... DÉBIL

¿No haveu pensat un quart en la vellesa? Donchs hi deveu pensar; hi ha la ventatja que á més d' ocupá 'l temps en cosas bonas, entreu de pensament á aquella vida final de la present, molts cops decrépita, agitada per uns, per altres sòssa y d' arrepentiment pera molts altres. Penseuhi cinch minuts, gireu enrera lo vostre pensament y feuvos cárrech quant vejau pe 'l carrer á una altra dona lo cap blanch com la nèu, fondas arrugas solcant son rostre enterch, que un jorn aquella mateixa que veyéu cota la testa ab lo pás indecís, va tenir un día á mils d' admiradors, per sa esbeltesa, figura y caminar, y que avuy plora tot lo seu passat ab plor que amarga. Deixéus d' agrader a 'l món. Aquest món dona que us aclama y us vól, es tot fictici, y á la vida que féu desordenada poseu fré si podeu ara qu' es hora. Avuy esteu a 'l foch; mentres que cremi no vos fareu capás de lo que us passa; mes quant a la fredor d' indiferencia entreu, al plor de fel plorareu l' hora que us vaig aconsellar; ¡Creguéu qu' es trista la soledat de 'l de qui tots s' apartan!

Penseuhi cinch minuts en la vellesa; concentreu vostre sèr, feu vèr examen de tot vostre passat, y ab seguransa que os arrepentireu. ¿Donchs qué faríau quant tinguésseu més anys, tota soleta sense fills ni familia, ahont se guarda lo foch de la virtut que dona vida a 'l cor per vell que siga y 'l sustenta? No volgheu res de 'l mon. Tot quant pot fervos vos ho diré en dos mots: ¡una perdudal!

J. ABRIL VIRGILI.

BIBLIOGRAFÍA

Encara que 's tracta d' un libre que sembla de poca importancia, com que en realitat no es aixís, sino que es un llibret que fa honor a' l seu autor y que está escrit ab un fi altamente patriotich y humanitari, volem fer menció en nostras planas de la obreta *Cantares del soldado*, escrita per D. Narcís Diaz Escobar, qui destina 'ls productos de la venta a'ls ferits de Melilla.

Es obra que está impregnada d' amor á la Patria y que demostra inspiració y forsa poética en la autor qui pót estar orgullós de haverla publicat. Lo felicitem de cor, y com mostra de lo que acabem de dir, posem á continuació alguns de dits cantars, escullits á l' etzar:

Colores de sangre y oro
lucen en nuestra bandera;
¡no hay oro para comprarla,
ni sangre para vencerla!

Sobre el campo de batalla,
en alas del viento flotan
oraciones y suspiros
de las madres españolas.

En la guerra me acompañan
siempre la Virgen del Carmen,
el rizo de tus cabellos,
y el retrato de mi madre.

Mi madre en su despedida
en mi frente puso un beso:
rozó aquel sitio una bala
y sin herir cayó al suelo.

Dentro de mi corazón
un altar tengo formado,
donde mi madre y mi patria
se funden en un abrazo.

Si es que en el combate muero,
quiero tener por mortaja
un pañuelo de mi madre
y la bandera de España.

Desde lejos me bendicen
cuando la batalla empieza,
mi padre desde los cielos,
mi madre desde su aldea.

Al abrazar á mi madre
me dijo antes de partir;
—Acuérdate de tu patria,
aunque te olvides de mí.

Al escribirme mi novia,
cuando comienza sus cartas
ya no me dice Juan... *mio*,
que me dice Juan... *de España*.

Aquesta preciosa obra va dedicada a 'ls batallons
de Borbon y de Cuba.

SECCIÓ DE 'L GRACIÓS

A ca 'l dentista:
—Vinch perquè m' arrenqui un caixal *sin dolor*.
—Segui, que vaig á cloroformisar-lo.
—Me farà dormir?
—Sí, senyor.—
Lo client obra 'l seu portamonedas.
—No corra pressa;—diu lo dentista,—ja 'm pagaré
després.
—Ja, ja; es que jo avans de dormir-me vull contar los
quartos que porto á la butxaca.

Don Gumersindo després de sopar ab la seva dona á
ca'n Justin, ahont per cert ho ha trobat molt car, se'n
vá a'l teatro, de brasset ab ella.

—¡Ay!—diu la senyora en un entreacte.—¡Quina sed
que tinch!... Pero ¡quina sed!... ¿Qu' es lo que 'm déu
haver fet tanta sed?

—¡Qué ha de ser! Lo compte de 'l restaurant, qu' era
molt salat.

REPERTORI DE FORA

Arenys de Mar 22 de Novembre.

En l' ATENEO diumenge passat tingué lloch lo bene-
fici pèra 'ls nostres soldats que ab tanta gloria batallan
contra 'ls riffenyos.

La funció 's dividí en duas parts; una á la tarde y
altre a'l vespre.

Comensá la funció ab lo immortal cant de'n Clavé
¡Viva Espanya! despertant l' entusiasme y fentse me-
reixedors los que 'l cantaren de torts y merescuts
aplausos.

Muralla de ferro fòu lo drama que 's representá:
tots los que hi prengueren part mereixeren aplausos per
la bona execució y seguit desmenyo que obtingué
l' obra.

A la nit se representá la pessa *A pel y á repel*, que
feu riurer molt. Se portaren molt bé la Srta. Planas y
los Srs. Xena, Farrerons, Altés y demés.

La sarsueleta catalana *¡Dorm!* se representá á conti-
nuació. Tots los números de música mereixeren los ho-
nors de la repetició.

La Srta. Planas, ab sa naturalitat en lo paper de cria-
da, 'l Sr. Bordas en lo de *Sr. Palau*, y 'l Sr. Prats en
lo de *Pepet*, poden considerarse com á cómichs bons.

Seguidament lo coro cantá *Los nets de 'ls Almogàvers*
que excuso dir l' éxit que tingueren y 'ls aplausos de
que 's teren acreedors tots los de 'l coro.

Finalissá la funció ab una rifa de regalos que feren
alguns sócios y qual objecte no fòu altre que aumentar
la repudació, que fòu de 300 pessetas, destinantse'n cent,
que fòren remesas, á *La Publicidad*, pera tabaco y les
doscentas restants á *La Vanguardia*.

L' endemá dilluns, la societat obsequiá ab tabaco y
licors a 'ls reservistas d' aquesta vila, quins marxaren
plens d' entusiasme.—E.

Mataró 20 de Novembre.

Poca cosa li puch dir sobre de las funcions, porque 'l
dissapte 'ls aficionats de la societat representaren dos
pessas dedicantlas a 'ls reservistas sócios, y foren *La bu-
tifarra de la llibertat* y *Las píldoras de Holloway*.
Ahí diumenje la mateixa societat doná un ball pera 'ls
reservistas, y 'l coro «La Antigua Fraternitat» ab lo
mestre Pere Arbát, cantaren alguna pessa dedicada á la
guerra. Dissapte y ahí surtí una cabalgata recorrent los
carrers y recullint diners pera 'ls reservistas. A'l vespre
en lo teatro Principal la companyia de'l Sr. Tressols re-
presentá la tragedia catalana *L' anima morta*, en qual
funció 's distingiren molt las Sras. Muntal y González,
dit Sr. Tressols y 'ls Srs. Gimenez y Casals. Per pessa
representaren *Las dos joyas de la casa*.

Los aficionados a 'l catalá ja tenim una obra de las de
casa.—E. R.

EPIGRAMAS

—¿Vóls tallarme una camisa
qu' haig de fer per en Ripoll...?
—No puch tallarla, Lluís:
si vóls, te tallaré 'l coll.

Ara si que crech molt bé
que Madrid está partit,
perque ahí, prenent café,
l' amich Jaume me digué:
—¿Vóls un décim de Madrid?

—Jo tot lo que compro ho pago—
deya un día l' amich Félix,
Y li respongué don Jaume:
—Es senyal que no tens crédit.

J. GUASCH Y E.

REUNIONS PARTICULARS

ROGER DE LLURIA.—Catalanas foren las duas
comedias que 's posaren en escena diumenje passat.

A *la prevenció*, la portaren á cap los Srs. Barberán,
Farrés y Mercader. Lo tipo de gomós, un xich de-
caigut.

Sébas a 'l cap, comedia que cada día está repre-
sentantse en Societats particulars; y que may la po-
dem véurer ab execució perfecta.

Escullint los que 's portaren millor, direm que 'l
Sr. Mercader (*Calvo*) va anar... malament: lo senyor
Pina (*Masini*) va estar mes acertat, puig se pót dir
que ell fòu qui 's cuidá de fer riurer á la concurren-
cia: 'l Sr. Farrés (*Calderón*) creyem que déu ferho
millor quant no... (á n' aquí lo seu apellido), y per
fi, 'l Sr. Pou (*Metje*), fòu qui mes va sobressurtir,
sens exagerar ni mica, lográ presentar lo tipo á las
mil maravillas.

CENTRE ARTÍSTICH RECREATIU (Avans *Sa-
lò Árabe*).—Lo passat diumenje á la tarde varen re-
presentar duas comedias catalanas.

Una d' ellas fòu *La butifarra de la llibertat*. En
ella estigueren bè, en sos papers, los Srs. Torruellas

(germans), Salom, Roig, Barrios y Juez. Aquest fèu an *Sir Mustafá* molt superior, per ser aficionat.

La segona comedia *Las píldoras de Holloway* ne tragueren partit los senyors adalt indicats, junt ab la Srta. Tarragó.

LA JOVENTUT.—*Los embusteros* y *Para casa de los padres*; aquestas duas sarsueletas varen fer lo gasto diumenje á la tarde. Tant en la primera com en l'altre, tragueren bè sos papers tots los joves que hi prengueren part.

ANTICHS GUERRERS.—Lo vespre de 'l passat diumenje van posar en escena la divertida comedia en tres actes, de Baró, *Un' olla de grills*.

Lo desempenyo... aixís aixís; mes aviat bè que mal.—S. B.

TERTULIA FAMILIAR.—Varen representarse diumenje á la tsrde en aquesta distijida societat lo diálech *Dos barbers* y després *Sébas a 'l cap*.

En la primera va distingirse notablement 'l soci Sr. Pujol; l'altre barber... no va afeytar tan bè.

De la segona es inútil citar noms, puig tots sortiren ayrosos de sos respectius papers.

En un de 'ls intermedis lo jove Marcet ab son violí, acompanyat de 'l pianista de la casa Sr. Cantarell, executaren la sinfonía de la *Norma*, siguent molt aplaudits.

Lo corresponent ball de societat, doná per termina-la la festa.—J. T.

LA GRANADA GRACIENSE.—Diumenje hi debutá una companyia dramática posant en escena las obras *El padrón municipal* y *Los corridos*, las quals obtingueren una execució bastant acceptable.

No obstant, tenim de dir a 'l Sr. Puiggener que per' fer ríurer á la concurrencia no s'ha de cáurer en la exageració. En lo desempenyo l'acompanyaren la Sra. Coloma, Srtas. Prats (E.), Prats (M.) y 'ls senyore Sanz, Parés, Hidalgo, Casas y 'ls nens Rodríguez y Paré (E.).

CASSINO ARTESÁ (Gracia).—Los estudiosos aficionados d' aquesta casa, dirigits pe 'l Sr. Ferrán, l'últim diumenje 'ns varen dar género lleuger, y aquest fón las divertidas pessas (no de roba, s'entén) *A ca' la modista*, *Sense sogra* y la sarsuela *En las astas del toro*. La interpretació, molt arregladeta, prenent hi part laa Sras. Rodés y Amigó, Srta. Carbonell y 'ls Srs. Cabré, Ferrán, Solé, Villar, Peret y altres.

FOMENT DE LA BARRIADA DE S. ANTÓN.—Aquesta nove societat doná funció l'últim dissapte en lo teatro Lope de Vega. 'S posá en escena 'l drama *Los amantes de Teruel*. Sos intérpretes no estigueren de 'l tot acertats.

Seguidament representaren *Nit de nuvis*, ab un desemdenyo satisfactori. La Sra. Santana estigué admirablement en lo personatge de sogra, fent ríurer per las butxacas y tenint de presentarse en escena pera acallar los aplausos de la concurrencia. Molt bè las Srtas. Terraza, Gordillo y 'ls Srs. Tersol, Vinyals y Gordillo. Acabá la funció ab la divertida pesa *Tal hi va que no s'ho créu*, que va agradar.—R. M.

SALÓ DE DESCANS

Lo distingit editor de música D. Joan Ayné ha volgut celebrar dignament aquest any la festa de la Patrona de 'ls músichs, la gloriosa santa Cecilia.

Temps ha que 'l Sr. Ayné tenia instalat en lo carrer de Fernando (casa número 53) un acreditat magatzem ee instsuments musicals que gosaba 'l favor de 'l públich, y aquesta circumstancia ha impulsat á nostre bon amich á dotar á Barcelona de un establiment que siga modelo de magatzems y casas editorials en assumptos de música.

Los coneixements de 'l Sr. Ayné, sa honradés y laboriositat, són apropósit pe 'l cas; pero l'establiment que tenia obert fins ara no li permetia desarro-llar bè la seva idea.

Avuy pót ferho, porque ara que, sens reparar en gastos, ha trasladat l'establiment á la botiga de 'l costat, té un local magnífich, més espayós y ben distribuit, que, estant ademès decorat ab exquisit gust y luxu, pót contarse com lo millor de sa classe en tot Espanya.

Está dividit en dos compartiments: un que tè entrada pe 'ls carrers de Fernando y de 'l Call, destinat á la espendició d'instruments y obras musicals, y un'altre (qu' es un preciós salonet) abont tè la secció especial de pianos. Tant l'un com com altre local, presentan una mostra de la esplendides y bon gust de 'l Sr. Ayné, com de l'acert de 'ls mestres fusters Srs. Solernou y Meléndez, lo lampista Sr. Costa, 'l pintor Torrents, escultor Sr. Baixas y la casa Noble, encarregada de la iluminació per la electricitat.

Com dihem, lo día 22 va fer la obertura de sa nova casa 'l Sr. Ayné, y aquest acte va produhir molt bon efecte a 'l públich, fins á las personas que no van entrarhi y que van judicar la magnificencia de la botiga solament veient lo gust y elegancia que dominan en la fatxada, qu' es una notable obra d'art.

Felicitem en primer terme a 'l Sr. Ayné, y també a 'ls artistas citats. Tots ne són dignes.

—Han deixat de treballar en lo teatro Zorrilla, de Babalona, lo galán Sr. Panadès, la seva filla dama jove y 'l aplaudit galán jove D. Francisco Fages.

Hi anirá 'l galán Sr. Peña.

—Han acabat sos compromisos en l'*Alcázar Español*, lo primer actor Sr. Aroías y la dama D.ª Amparo Salvador.

—La funció á benefici de 'l Sr. Barba, disposada per demá en la Societat «La Lira», promet ser molt concorreguda. Com diguérem, los productos serán cedits per socórrer a 'ls ferits de Melilla.

—Telegramas de Madrid donan compte de 'l gran éxit alcansat en lo teatro Real per la diva Sra. Huguet, en *La bella prnciulla di Perth*.

—S'ha aumentat la llista de cambis de nostra Redacció ab lo periódich de Madrid *El Escenario*. Li enviém nostre publicació, y li oferim nostre concurs pera la consecució de las ideas que 's proposa realisar, que son difícils de portar á la práctica donat lo modo de ser de autors y artistas en general.

—També hem tingut lo gust de llejir *El Herald de las Afueras*, a'l que desitjem tota classe de prosperitats.

—Hem tingut la satisfacció de saludar á nostre corresponsal en Reus D. Joan Arbós, que 's troba accidentalment en aquesta capital.

—En la funció de passat demá en Romea, debutará com á galán jove de 'l teatro Catalá, l'apludit actor D. Antón Labastida.

—Demá diumenje, tindrà lloch en lo teatro Olimpor l'estreno de una sarsuela en un acte, original de

D. Joseph Balmanya y altres, que t'è per titol: *Faldas y pantalones*.

—Diu lo diari *Revista de Sabadell* d' avuy:

«Brillante en extremo fué el debut verificado anoche en el teatro de Euterpe por la notable compañía cómico-lírica que dirige el celebrado primer actor D. José Bosch.

Nuestro público, que conserva latentes todavía los gratos recuerdos de tan apreciable artista y parte de sus compañeros, dispuso una acogida entusiasta y cariñosa á la numerosa y selecta compañía y en especial á su digno director señor Bosch, que creemos ha de obrar en su ánimo como un poderoso estímulo para que en la campaña anteanoche iniciada vea el público colmados sus más exigentes deseos.»

—En lo *Circo Español* han debutat las aplaudidas tiples cómicas D.ª Micaela Rebollo y D.ª Esperansa Miquel.

—Nostre company de redacció don Ramón Ojeda López está acabant un quadret dramátich que 's titulará: *L' epilech d' un drama*.

—La setmana entrant tornarem á posar revista de Bellas Arts, per haver tornat ja de fora lo senyor A. R. V. que la té á son càrrech.

—Si, com podem suposar, logrem vencer algunas dificultats que 's presentan, próximament organitzarà aquesta Redacció una

gran funció extraordinaria

en celebració de entrar LO TEATRO CATALA en la quinta anyada de sa vida periodística.

DOLORA

I.

Per lo prat te vegí que flors buscabas,
y en mitj d' ellas ¡qu' hermosa apareixias
y un amor sempre etern folla 'm jurabas,
y «un teva fins morir» me repetías.

II.

Mes aquellas paraulas ja volaren,
tal com de l' incenser lo pur incens,
y si a 'l Cel totes juntas arribaren
ell guardará lo nostre amor inmens.

RAMÓN OJEDA.

CAVILACIONES

XARADA

A l' apreciat amic Salvador Bonavia

Respecte á lo que tu m' dius
en una estensa xarada
en LO TEATRO CATALA
de la setmana passada,
dech dirte que ja s'è tot
lo de 'l certamen de marras;
y que per aquest objecte
escrich fa dotze setmanas
un' obra... pro, noy ¡quina obra!
Qualt á tres mateix m' agrada
pòts contar que tal será.
Sols te diré, si t'ho callas
que una quarta de paper
ja he gastat, y aixó, que encara
no he fet mitj acte; es en prosa
y en vers de diferents classes,
hi haurá música, tan bona

com la del *noy de la mare*.
un cos de ball escullit,
comparsas y figurantas,
clonws, gimnastas, domadors,
quatre montanyas nevadas
y uns gossos de Terranova
que per medi de unas planxas
colocadas á cert puesto
que ningú vegí la trampa,
parlarán fent un discurs
ab remoltíssima gracia.

Jo pensaba que tinguéss
aixó catorze ó quinze actes;
pro un *tres-dos* resultaria
y no es propi de 'l certamen.
Ho faré en un acte sol;
pero ab mes quadros que á casa
de 'n Parés no ni ha hagut may.
Si eixa gran extravagancia
y la teva se *dos-prima*,
guanyará la meua, ¡vaya!
Sí t' hi vòls jugá un *hi-invers*
no faré pregarte gayre
puig jo ia ventatja tinch
que si á 'l Jurat no li agrada
suprimeixo tot lo escrit
y 'n faig una *tot*. ¡Alanta!
ja ho sabs, donchs; pro sobre tot
procura que ningú ho sápig
ó sino 's descobriria
y á ca 'n Pistras tot se 'n naba.
Ja he donat á la Paquita
lo que vas encarregar-me,
y va dir-me que t' donés
de sa part una abrassada
y un petó; pro com que jo
sóch molt viu, vaig obligarla
que m' ho dongués primé á tres;
y ans que entregarho á tu ara
hi pensat tornarho á n' ella
sens dirte á tu una paraula

J. STARAMS

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8—Nom de dona.
- 3 3 2 5 4 7 6—Arbre.
- 3 3 6 4 7 8—Carrer de Barcelona.
- 3 3 2 5 8—Eyna de manyá.
- 3 4 3 8—Nom de dona.
- 5 2 3—Cantitat.
- 5 2—Nota musical.
- 3—Consonant.

C. CIUTADA.

Soluciones á las cavilaciones de 'l núm. 152

Xarada: CARTULINA.
Bisflabo: MARSAL SALVI.
Geroglífich: SIS PUNTS ES IGUAL A TRES VEGADAS
DOS PUNTS.
Las ha endevinat no mes lo Sr. Joan de la Son, que pòt passar á la Administració per la boquilla.
A 'ls que envihin las de avuy y de 'ls núms. 154 y 155, se 'ls dará partisipació de 2 pessetas en un décim de la Lotería de Nadal.

CORRESPONDENCIA

J. T. y R. no ho tindrem en *saco roto* lo de vosté; avuy no hi cap.—Isidor Martínez lo que di: nos dará massa feyna: lo que 'ns envia ó llegirem.—N. Pompido, no va mas lo seu avuy.—B. Rujaca no está ben versificada.—Punxagut; que no veu que *clopla y arsau* no diu ré? ¡Ah! no sois pas un *don* *Enis* vos, que vale lo *medos dos*.—Cintada ja ho ha vist.—Roch Sabriá: si aquet Sabriá sigues *Sabriá*, altra cosa, amich jo li diria.

AVIS

En vista de que alguns suscriptors de fora (pochs en vritat) no fan cás de nos-tras súplicas, desde fi d' any deixarem de remètrer números á 'ls que en aquella fetxa no 's posin a 'l corrent.

Imp. Pujol y C.^a - Tallers, 45, Barcelona

Botiga de calsat de **Francisco Grau**, Plassa de Santa Ana, 23.

Sastreria de teatros de **Joan Baret**, Sadurni, 14, 1r.

Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.

Magatzem de pells de **J. Pous** y **C.**, Princesa, 13.

Arxiu de teatros (vers y música) de **A. Guix**, carrer de Tallers, 27, 2.n

Fotografía de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercero.

Café Catalá. (Centre de artistas d' ópera y sarsuela), Rambla de Sta. Mónica, 6.

La Emperatriz, fábrica de cotillas, carrer de Escudillers Blanchs, 2.

Máquinas de fer mitja, de **Narcís Doménech**, carrer de la Gran-via, 211.

Casa **Falco**, hules, artículos de goma, plumeros, etc., carrer de'l Call, 2.

La Imperial, magatzem de mobles. Nou de la Rambla, 25.

Sastreria de teatros, de E. Vasallo Malatesta, Asalto, 14.

Lampisteria de J. Mestres, S. Pau, 40, botiga.

LLUNAS ASSOGLADAS

CRISTALLS, BALDOSAS Y BALDOSETAS

DE

ORTEGA Y BADIA

Carrer de la CONDESA DE SOBRADIEL, núm. 3

TELEFONO NÚM. 1397

BARCELONA

Agencia Franco-Hispano Artística

DE

Teatros, Circos y Conciertos

José Mulet y Compañía

Escudillers, 53, bajos. — Barcelona

Esta Agencia se encarga de la contratación de artistas de todos géneros, lo mismo de España que del Extranjero; y de formar compañías completas de Verso, Opera, Zarzuela y Circos.

A CASARSE TOCAN

Per 30 duros

un llit de Viena (matrimonio) ab somier, una calaixera ab marbre, 6 cadiras de rejilla, una taula de nit ab marbre, una de menjador, 6 cadiras de menjador y un mirall.

Además hi ha un gran surtit de tota classe de mobles. Llit de Viena y somier, 25 pessetas, y de matrimonio, 40 pessetas.

Carrer Nou de la Rambla, 25

Copisteria y Arxiu

DE TEATROS (vers y música)

DE JOSEPH BONNIN

Puntualitat y esmero en servir

Passatge de Madoz, 5, 2.er

AL BRUCH

Botiga de quadros, cromos y estampas, miralls y tot lo concernent a 'l ram de adorno, y fábrica de transparents.

Portaferrisa, 10 y Petritxol, 8, 12 y 17

Magatzem de Música, Pianos è Instruments

Joan Ayné

Fernando VII, 53. — Barcelona

SANTASUSANA

Máquinas de cusir. — Máquinas de fer mitja,

Aparatos per' pèndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller per' adobar tota classe de máquinas. Se ven á plastos y al comptat.

Carme, 33. — Barcelona

La Ortopedia moderna

Calle Colón, núm. 3, Travesía á la Rambla del Centro á la Plaza Real

Establecimiento Ortopédico para el tratamiento especial de todos los vicios de conformación del cuerpo humano por medio de la Ortopedia aplicada á la Cirugía.

Curación radical de las hernias por medio del brague-ro *Regulador articulado* construido por el inteligente y conocido Director que fué durante muchos años de los talleres de D. E. Clausolles

DON BARTOLOMÉ CARCASONA

Inspección facultativa por el conocido médico cirujano **D. Pedro Juncadella**.

Hay gabinete reservado para consultas y las horas de éstas son 11 á 12 y 4 á 5 tarde.

Se construyen y aplican: piernas, brazos y manos artificiales.

Arxiu y copisteria

DE

FRANCESCH PEREZ POL

Roig, 24, Entresuelo

Construcció de Teatros

SERVEY COMPLERT Y BÓ

per' guardaropias

Pera informes y detalls dirigirse a 'l carrer de

Estruch, 11, fusteria

BARCELONA

PERRUCAS Y POSTISSOS

de tota classe per' TEATROS

GRAN SALÓ

per' afeitar, rissar y tallar cabells en la

Perruqueria de VICENS GARCIA

Conde del Asalto, 6, principal

Casa establerta desde 1840

ORQUESTA DE 'LS CATALANS

de la que forma part lo notable concertista de violi

senyor **BADIA**

DIRIGIDA PER

D. ROMUALDO ZUBIELQUI

Per' ajustos dirigirse

Sepúlveda, 90-Barcelona